

عنوان مقاله:

معماری و نظام استقرار سکونت گاه های فصلی جوامع دام پرور - کشاورز دوره باستان متاخر در جنوب فارس

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات معماری ایران، دوره 12، شماره 23 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

محسن جوری - دانشیار، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه کاشان

بهروز آقایی - دکتری باستان شناسی پیش از تاریخ ایران، دانشگاه هنر اصفهان

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر به بررسی طیف گسترده ای از مولفه های مادی جوامع دام پرور / کشاورز دوره باستان متاخر می پردازد که در یک محدوده ۲۵۰ هزار هکتاری در جنوب غرب استان فارس واقع شده اند. مولفه های نام برده متشکل از معماری های مسکونی، دیوارها، تراس بندی ها قنات ها و سازه هایی با کاربرد نامشخص و البته سفال های گونه نمای دوره باستان متاخر است. ساختار این مولفه های مادی در کنار تطبیق متغیرهای اقلیمی در دوره باستان متاخر و زمان حال، به ما این اطمینان را می بخشد که مولفه های نام برده متعلق به جوامع متحرکی از دوره باستان متاخر هستند که بخشی از سال را در این حوزه سکونت داشته اند. افزون بر این، ساختار معماری و نظام استقرار منزل گاه های فصلی و رابطه مستقیم آن ها با مراتع و همچنین سیستم کنترل آب جهت کشت دیم در دامنه های شیب دار، نشان دهنده ساختار اجتماعی و راهبرد اقتصادی (دام پرور / کشاورز) جامعه مورد مطالعه در پژوهش حاضر است. مشخصه های منزل گاهی و سکونت گاهی و چگونگی مختصات اقتصادی و اجتماعی جوامع دام پرور / کشاورز دوره باستان متاخر پرسش بنیادین و همچنین ارزیابی توانایی بالقوه این جامعه در پیکربندی نهادهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی عصر باستان متاخر از مهم ترین اهداف و این مقاله به شمار می آید. ضرورت این پژوهش نیز از آنجاست که باستان شناسی دوره باستان متاخر، در بیشتر موارد معطوف به بررسی شواهد به دست آمده از سکونت گاه های شهری و روستایی بوده است، مطالعه یافته های به دست آمده از بررسی های میدانی صورت پذیرفته در این پژوهش می تواند درک عمیق تری از ساختار اقتصادی-اجتماعی دوره باستان متاخر برای پژوهشگران این حوزه مطالعاتی ایجاد نماید. بنابر این، از مطالعه نظام استقرار، ظرفیت های ساختاری منزل گاه ها و دیگر مولفه های مادی موجود می توان این گونه استنباط به عمل آورد که جوامع دام پرور / کشاورز باستان متاخر به درجاتی از پیچیدگی های اقتصادی و اجتماعی دست یافته و در یک نظام اقتصادی-اجتماعی بزرگتر نقشی کلیدی را ایفا می نموده اند.

کلمات کلیدی:

منزلگاه فصلی، دام پروری، کشاورزی، فارس، دوره باستان متاخر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1941860>

